

غایبان بزرگ جام جهانی

یک دنیا حسرت

ناکام مثل آتوری

هوادران تیم ملی ایتالیا خیال می‌کردند صعود نکردن در جام جهانی روسیه تنها یک اتفاق بوده است اما تکرار این ناکامی در مسیر صعود به جام جهانی قطر ثابت کرد لاجوردی پوشان باید برای بازگشت به این آوردگاه چاره‌ای اساسی بیابند. قهرمان یورو بعد از گذشت کمتر از یک سال نه تنها نتوانست مستقیماً بلیت قطر را بگیرد بلکه در پلی‌آف نیز ناکام ماند.

جای خالی این تیم در جام ۲۰۱۸ احساس می‌شد، منتها همه فکر می‌کردیم ایتالیا بعد از یک دوره غیبت در جام جهانی به خودش می‌آید و انتقام این ناکامی را در جام جهانی ۲۰۲۲ می‌گیرد. لاجوردی پوشان با مانچینی روزهای خوبی را سپری می‌کردند. مانچو تیمی قوی ساخت با یک دست مستحکم دفاعی که باعث شد رکورد شکست‌ناپذیری‌شان تا مدت‌ها بابر جاباشد. این درخشش تا جام‌های اروپا ادامه یافت و جام قهرمانی به سرزمین چکمه‌های رفت، اما بعد از آن آب خوش از گلوی ایتالیایی‌ها پایین نرفت. برخلاف انتظارات در رقابت‌های انتخابی، سوئیس بالاتر از ایتالیا از گروه سوم صعود کرد، در حالی که شاگردان مانچینی بدون باخت و با چهار تساوی ناامید کننده مقابل بلغارستان، سوئیس (دو بار) و ایرلند شمالی راهی پلی‌آف شدند. در آخرین فرصت باقی مانده آبی‌ها در حالی که رقیب جدی چون پرتغال پیش رو داشتند، هنوز امیدوار به خلق معجزه بودند؛ معجزه‌ای که هرگز اتفاق نیفتاد. مقدونیه شمالی اولین حریف ایتالیا بود و بازی در شهر پالرمو اعتماد به نفس ایتالیا را به حد اعلا رساند، ولی گل دقیقه ۹۲ میهمان میخ آخر را بر تابلو ایتالیا کوبید تا یکی از مدعیان پر طرفدار فوتبال دنیا برای دومین دوره متوالی غایب بزرگ جام جهانی لقب بگیرد. مقدونیه‌ای که خیلی‌ها حساسیتی نمی‌کردند به جای ایتالیا حریف یاران کریس رونالدو شد، هر چند نتوانست جشن صعود بگیرد اما ماوروتش در حذف ایتالیا را به درستی به سرانجام رساند. ایتالیایی‌ها در جام جهانی بعد از قهرمانی در جام ۲۰۰۶ شروع شد، در جام‌های افریقای جنوبی و برزیل با مرحله گروهی هم بالا نماندند و پس از آن دیگر هرگز نتوانستند جام جهانی را به دست آورند. ایتالیایی‌ها در جام جهانی ۲۰۰۶ برای فوتبال ایتالیا محسوب می‌شود و این غیبت آسیب بزرگی به اعتبار فوتبال این کشور زده است.

قرن، جام جهانی ستارگان زیادی را به خود دیده است، از دی استافانو و پوشکاش تا پله و یوهان کرایف و یکن بائر، از زیکو و باتولو روسی و مارادونا تا زیدان و رونالدو و مسی. جام جهانی میدانی بوده است تا این ستارگان دنیای مستطیل سبز با درخشش خود چشم جهانیان را خیره کنند اما ستاره‌هایی هم بوده‌اند که با تمام بزرگی و موفقیت‌های‌شان رنگ جام جهانی را به خود ندیده‌اند و به‌طور حتم در آینده نیز ستاره‌هایی خواهند آمد که جام جهانی را نخواهند دید. آنچه در پی می‌آید تنها تعدادی از این ستاره‌ها و تیم‌هایی هستند که جام جهانی از دیدن هنرنمایی آنها همیشه محروم مانده است.

گروه ورزشی

چند ماهی به آغاز رقابت‌های جام جهانی ۲۰۲۲ قطر باقی است. حالاً دیگر چهره ۲۲ تیم حاضر در این رقابت‌ها مشخص شده است و کشورهایی حاضر در این رویداد بزرگ تردید و وقتی زول ریبه فرانسوی در سال ۱۹۳۰ اولین دوره رقابت‌های جام جهانی را برگزار کرد، حتی به فکرش هم نمی‌رسید در همان سال‌ها و سال‌های بعد ستارگان زیادی در فوتبال جهان حسرت حضور در این رقابت‌ها را بکشند و هیچ‌گاه نتوانند در این رویداد بزرگ هنرنمایی کنند. ۹۲ سال از اولین جام جهانی در اروپا می‌گذرد. نزدیکی یک

پایان ۶۴ سال دوری

حتی خود ولزی‌ها هم پادشان رفته بود که چه زمانی شیرینی رسیدن به جام جهانی را در کام‌شان احساس کرده‌اند. از سال ۱۹۵۸ سوئد ۶۴ سال طول کشید تا ولزی‌ها به جام جهانی برسند. جام جهانی قطر ۲۰۲۲ حتماً برای آنها تاریخی خواهد بود. ولزی‌ها در این ۶۴ سال ستاره‌های زیادی را به فوتبال جهان معرفی کردند؛ ستاره‌هایی که هر کدام‌شان برای تیم‌های لیگ برتر انگلستان اهم‌های تأثیرگذاری بودند اما وقتی پای تیم ملی می‌آمد، نمی‌توانستند خودی‌شان نشان دهند و اینگونه شد که ولزی‌ها ۶۴ سال از جام جهانی دور ماندند.

ولزی‌ها در جام جهانی ۱۹۵۸ سوئد البته خوش درخشیدند و حتی تا مرحله یک‌چهارم نهایی هم بالا آمدند اما دیگر هیچ نشانی از آنها یافت نشد. خودشان هم باورشان نمی‌شد که فوتبال نزدیک به انگلستان بتواند اینقدر از جام جهانی فاصله بگیرد اما این اتفاق افتاد تا حالا با ستاره‌ای چون گرت بیل که آخرین سال‌های فوتبال خود را تجربه می‌کند، گام به جام جهانی بگذراند. ولز به عنوان یکی از حریفان تیم ملی کشورمان حرف‌های زیادی برای گفتن دارد. آنها به قطر می‌آیند تا ثابت کنند در بیش از نیم قرن دوری از جام جهانی جای‌شان خالی بوده و درخشش جام جهانی سوئد اتفاقی نبوده است. آنها می‌خواهند خودشان را به دنیای فوتبال ثابت کنند و شاید این، کار تیم ملی فوتبال کشورمان را سخت‌تر کند. هر چند آنها نیز باید از بوزهای پارسی هراس داشته باشند چرا که هر چه باشد تجربه ما در این میدان بیشتر از آنهاست.

ولزی‌ها ۶۴ سال است رنگ جام جهانی را به خود ندیده‌اند، قطر ۲۰۲۲ برای آنها رنگ و بویی دیگر دارد. آنها می‌آیند تا ثابت کنند در این سال‌ها چقدر پیشرفت کرده‌اند. ولز فوتبال شناور و رو به جلویی بازی می‌کند و بی‌محابا مقابل حریفان ظاهر می‌شود، آنها سر تنرسی دارند اما جام جهانی میدانی دیگر است؛ متفاوت با تمام آن میدان‌هایی که آنها طی چند سال گذشته تجربه کرده‌اند، حتی متفاوت‌تر از جام جهانی ۱۹۵۸. سوئد، هر چند بعد به نظر می‌رسد در تقابل با غول‌های فوتبال جهان بتوانند نتیجه ۱-۰ مقابل خود را تکرار کنند اما هر حال انگیزه بالای آنها می‌تواند هر ناممکنی را ممکن کند، درست مانند داستان صعودشان به جام جهانی قطر.

ستاره‌های ایرانی‌ای که رنگ جام جهانی را به خود ندیدند

چون سرویس قایقران، مجتبی محرمی، شاهرخ بیانی، حمید علیدوستی، سیدمهدی ابطحی، ناصر محمدخانی، محمد پنجعلی، مجید نامجو و مطلق و فرشاد پیوس به دلیل رانیاقتن تیم ملی فوتبال ایران در بزرگ‌ترین رویداد فوتبالی دنیا، شانس حضور در جام جهانی را از دست دادند و حسرت حضور چنین ستاره‌های نامداری برای همیشه به دلمان بماند، اما بعد از ۱۹۹۸ فرانسه که پای فوتبال ایران بار دیگر به جام جهانی باز شد نیز برخی ستاره‌ها با بدشانسی از حضور در این رقابت‌ها محروم شدند. رضا شاهرودی، یکی از بهترین و محبوب‌ترین مدافع‌های جام جهانی ۲۰۰۶ ایران در دست چند روز قبل از اعزام به جام جهانی پیش از تمرینات شکست تافرس حضور در این رقابت‌ها را از دست بدهد. مجتبی جباری و نیکبخت واحدی که یکی از بهترین چپ‌های ایران در سال ۲۰۰۶ بودند به دلیل مصدومیت بموقع جام جهانی را از دست دادند. جباری هشت سال بعد، نقشی مؤثر در صعود ایران به جام جهانی ۲۰۱۴ ایفا کرد اما به دلایلی نامعلوم قسبیل از اعزام تیم به برزیل با امضای نامهای از تیم ملی خداحافظی کرد و کپروش نیز سر بعا با این تصمیم موافقت کرد تا یکی از بهترین و البته پر حاشیه‌ترین هافبک‌های هجومی‌های آن سال‌های فوتبال ایران رنگ جام جهانی را به خود نبیند و به لیست بلندبالای ستاره‌هایی اضافه شود که به دلایل مختلف شانس حضور در بزرگ‌ترین رویداد فوتبالی جهان را از دست دادند.

حضور در جام جهانی بی‌شک رؤیایی است که هر فوتبالیستی در سر می‌پروراند؛ رؤیایی که برای بازیکنان بزرگ زیادی در دنیا به حسرت تبدیل شده است. ستاره‌هایی که به دلایل مختلف از حضور در بزرگ‌ترین رویداد فوتبالی دنیا محروم شدند و در فهرست بلندبالای آن نام بازیکنان ایرانی هم کم نیست. اولین دوره حضور تیم ملی در رقابت‌های جام جهانی به سال ۱۹۷۸ آرژانتین برمی‌گردد؛ زمانی که بازیکنان بزرگی چون کلاتی، بهزادی و مناجاتی به دلیل خداحافظی از تیم فرصت حضور در بزرگ‌ترین رویداد فوتبالی دنیا را از دست دادند، اما این تنها دلیل حسرت به دل ماندن بازیکنانی نیست که از حضور در جام جهانی محروم شدند. رضا خدادانخانی، مهاجم تراز اول استقلال در سال‌های دور با وجود دعوت شدن به تیم ملی پیش از اعزام برای ممانعت از آسیب دیدن دخترش از پله‌ها پرت شد و به دلیل پارگی رباط و شکستگی از حضور در جام جهانی باز ماند. درست مانند غلامحسین مظلومی، یکی از بهترین مهاجمان تاریخ فوتبال ایران که مصدومیت از ناحیه مینیسک مانع از حضورش در جام جهانی شد. برخی نیز چون صفر ایرانی‌بک، اکبر کرگرجم و علی جباری نخستین سلطان فوتبال ایران و منصور رشیدی و به واسطه سلیقه شخصی سرمربی از تجربه این رقابت‌ها محروم شدند. بعد از نخستین حضور در جام جهانی، فوتبال ایران وقفه‌ای ۲۰ ساله تا ۱۹۷۸ آرژانتین تا ۱۹۹۸ فرانسه را پشت سر گذاشت تا ستاره‌های نامداری

محمد پنجعلی دیوار بتنی

فرشاد پیوس آقای گلی که جهانی نشد

نامجو مطلق حسرت فراموش نشدنی

عبدی پله | قهرمان آفریقا

بازیکنی که ۱۶ سال مداوم به تیم ملی دعوت می‌شد و یکی از مهره‌های اصلی کشورش بود در دوران حرفه‌ای‌اش نتوانست جشن صعود به جام جهانی و حضور در این رقابت را به کارنامه‌اش اضافه کند. عبدی پله چهره شناخته‌شده فوتبال قاره سیاه به رغم موفقیت‌هایش در لیگ فرانسه موفق نشد غنایی‌ها را به آرزوی‌شان برساند. تیم ملی غنا در سال‌هایی که پله برایشان بازی می‌کرد، اوضاع خوبی نداشت. عبدی سه دوره متوالی در مسابقات افریقا شد، منتها در مقدماتی جام جهانی نتوانست کاری برای غنا انجام دهد. این بازیکن تا سال ۱۹۹۸ عضو تیم ملی کشورش بود اما بعد از بازنشستگی پله، تیم ملی غنا از سال ۲۰۰۶ به بعد به سه دوره جام جهانی صعود کرده و یکی از تیم‌های حاضر در قطر هم خواهد بود.

دیوید زینولا | حسرت جام جهانی

هافبک بازیساز فرانسوی به خاطر یک اشتباه هیچ وقت نتوانست به جام جهانی برسد و در کشور خودش مورد سرزنش قرار گرفت. دیوید زینولا سال‌ها در فوتبال فرانسه بازی کرد و موفقیت‌های زیادی را با تیم‌های این کشور به دست آورد. او در سال ۱۹۹۴ بهترین بازیکن فوتبال فرانسه لقب گرفت اما بازی‌های مقدماتی جام جهانی آمریکا کار دستش داد. خروس‌ها در مقابل بلغارستان اگر یک تساوی هم می‌گرفتند، صعودشان قطعی می‌شد اما بازی‌ای که تا لحظات آخر با تساوی دنبال می‌شد، به خاطر لو دادن توپ توسط زینولا بلغارستان را به جام جهانی فرستاد. زور هولیه، سرمربی وقت فرانسه به شدت او را مورد سرزنش قرار داد و حتی هوادران آن نیز زینولا را هو کردند. بعد از این اتفاق زینولا عملاً از تیم ملی فرانسه کنار گذاشته شد و حتی امه ژاک نیز او را به تیم ملی دعوت نکرد تا جام جهانی حسرت تماشاچی او را همیشه داشته باشد.

یان راش | حیف شد

او نیز یکی از ناکام‌های ولزی است که با بدشانسی نتوانست به آرزوی‌ش برسد. یان راش ستاره دهه ۸۰ و دهه ۹۰ میلادی به رغم همه شایستگی‌هایش پاسور و لذت‌مند و به جام جهانی نرسید. این مهاجم خطرناک که دروازه هر تیمی را باز می‌کرد، سال‌ها برای لیور پول گلزنی کرد و لقب بهترین گلزن اروپا را نیز یک می‌کشید. یان با اینکه ۱۶ سال عضو تیم ملی کشورش بود، ولی تلاش ولزی‌ها هرگز به ثمر نرسید. برای ستاره‌های که ۱۷۳ بازی ملی در کارنامه دارند، حضور در جام جهانی یک افتخار محسوب می‌شد، منتها نسل طلایی ولز نیز نتوانست این طلسم را بشکند تا یان راش هم مثل خیلی‌های دیگر این خللاً را تا آخر عمر احساس کند.

رایان گیگز | فقط منجستر

حرف‌از ناکامی در فوتبال که به میان می‌آید، ناخودآگاه همه یاد رایان گیگز می‌افتند؛ بازیکنی که ستاره محبوب منچستر یو‌ای بوده است، ولی در کارنامه حرفه‌ای‌اش یک خللاً بزرگ وجود دارد؛ نداشتن تجربه بازی در جام جهانی. رایان را کشف بزرگ سرالکس فرگوسن می‌ماند. این کشف موفق تا زمانی که پیراهن شیاطین سرخ را به تن داشت، هر کاری از دستش برمی‌آمد برای تیم محبوبش انجام داد، اما در کسوت یک بازیکن ملی هرگز نتوانست ولزی‌ها را به آرزوی‌شان برساند. گیگز از سال ۱۹۹۱ پیراهن ولز را به تن کرد و در این مدت مثل سایر ولزی‌ها صعود به جام جهانی رؤیایی بزرگ برایش محسوب می‌شد. کاپیتان سابق تیم ملی ولز در مسیر تلاش‌هایش برای رسیدن به جام جهانی، آخرین بار در مسابقات مقدماتی جام ۲۰۰۶ آلمان با جان و دل برای ولز به میدان رفت اما این تیم حتی به مرحله پلی‌آف صعود نکرد. رایان گیگز در نهایت در سن ۳۵ سالگی بازنشستگی‌اش از تیم ملی ولز اعلام کرد تا برای همیشه فرصت بازی در جام جهانی را از دست بدهد.

ارلینگ هالند | مرد یخی غایب

برای ستاره ۲۱ ساله‌ای که همه نگاه‌ها را به سمت خود جلب کرده است، بازی در جام جهانی اهمیت زیادی دارد. روزهایی که بهترین‌های جهان می‌کوشند در قطر برای تیم‌های ملی کشورشان خوش بدرخشند، ارلینگ هالند مجبور است در پاییز بازی‌های جذاب این تورنمنت را از خانه نظاره کند. مهاجم نروژی برای اولین بار تابستان سال ۲۰۱۹ به تیم ملی این کشور دعوت شد. او ازه درخشش او به گوش همه رسیده بود، ولی در نهایت نتوانست کمک حال نروژ باشد. تیم ملی نروژ بعد از حضور در جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه دیگر موفق نشد سهمیه صعود به این رقابت‌ها را بگیرد. برای رسیدن به جام ۲۰۲۲ نیز نروژی‌ها در جدال با هلند و ترکیه کم آوردند و با سوم شدن در گروه خود حسرت‌شان برای صعود ۲۴ ساله شد. هالند یکی از بهترین گلزنان یونیس لیگا بود و با همین درخشش سر از من سیتی درآورد، منتها ستاره نروژی نتوانست رؤیای بازی در جام جهانی رویارویی با بهترین‌های فوتبال جهان در این رقابت‌ها را محقق سازد. هالند امسال مجبور است با حسرت بازی ستاره‌هایی چون مسی، رونالدو و گرت بیل را در قطر از تلویزیون تماشا کند.

اریک کانتونا | جنگجوی فراموش‌نشدنی

مهاجم خوبی بود ولی پر خراشگری‌های گاه و بی‌گاهش کار دستش داد. اریک کانتونا را همه می‌شناسند، هم در دنیای فوتبال مشهور است و هم در دنیا بازیگری. ولی ما در این مطلب بحث‌مان سر عملکردش در مستطیل سبز است. مهاجم فرانسوی در تیم‌های زیادی بازی کرد، ولی اوج شهرتش مربوط به سال‌هایی است که برای منچستر یونایتد بازی می‌کرد. او یک تنه ۸۰ کیلو برای شیاطین زد، منتها با رفتارهای غیر حرفه‌ای‌اش فرصت درخشش در تیم ملی کشورش را از دست داد. بدون شک کانتونا اگر در دوران جوانی آن اشتباهات را مرتکب نمی‌شد بیش از ۴۵ بازی ملی برای خروس‌ها انجام می‌داد و در حسرت حضور در جام جهانی کفش‌هایش را نمی‌آویخت. هنری میشل، سرمربی وقت تیم ملی فرانسه در مقابل توهین اریک کانتونا در رنگ نکرد و او را در سال ۱۹۸۹ از تیم ملی کنار گذاشت. عصبانیت‌های کانتونا در عرصه باشگاهی نیز ادامه داشت و با کتک زدن هوادار تیم کریستال پالاس به بخت خود لگد زد. امه ژاکه، سرمربی وقت فرانسه با کنار گذاشتن اریک کانتونا، اجازه نداد کانتونا در جشن قهرمانی خروس‌ها در جام جهانی ۱۹۹۸ حاضر باشد.

ژرژ ویا | رئیس جمهور جام‌نمیده

مهاجم سیه‌چهره در طول زندگی فوتبالی و سیاسی‌اش همه نوع موفقیتی را کسب کرد، به غیر از بسازی در جام جهانی. ژرژ ویا، بازیکن افسانه‌ای لیبری حتی رئیس جمهور کشورش هم شد اما جام جهانی را ندید. وقتی در زمین به میدان می‌رفت، توپ را به شکلی جادویی به حرکت درمی‌آورد و همین درخشش‌ها بود که او را به یکی از ستارگان دنیای فوتبال تبدیل کرد. این بازیکن به نوعی کشف آرسن ونگر بود و با پوشیدن پیراهن موناکو شناخته شد. پارسیس ژرمن، میلان، چلسی و سیتی تیم‌هایی بودند که ویا برای‌شان بازی کرد و حساسی درخشید. او سه بار به عنوان بازیکن فوتبال آفریقا انتخاب شد و لقب بهترین بازیکن قرن قاره آفریقا را نیز به او داده‌اند. ولی با وجود این ویا هرگز نتوانست جام جهانی را تجربه کند. او هرگز حاضر نشد پیراهنی جز پیراهن لیبری به تن کند، منتها تیم ملی لیبری هرگز سهمیه جام جهانی نگرفته و به خاطر اختلاف یک امتیازی نتوانست به جام ۲۰۰۲ صعود کند. خلاصه‌تر در این تورنمنت در کارنامه ژرژ ویا ۶۰ بازی ملی به وضوح مشخص است.

